

Aan de Colleges van Burgemeester en wethouders van de gemeenten Dalfsen, Ommen, Hardenberg, Kampen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.

Zwolle, 29 augustus 2019

Betreft: Advies Implementatie Wet verplichte Ggz (WvGGZ)

Geacht College,

In juli ontvingen wij van de gemeenten in regio IJssel-Vecht als gezamenlijke adviesraden het verzoek advies uit te brengen op de nota 'Implementatie Wet Verplichte GGZ'. Aan dat verzoek voldoen wij graag. Het advies is tot stand gekomen in samenspraak met vertegenwoordigers van adviesraden en GGZ-clusters, cliëntenraden van GGZ-instellingen en GGZ-cliënt- en familieorganisaties. Hierbij treft u ons advies aan.

Aanbevelingen vanuit cliëntperspectief

Allereerst zijn wij blij dat de regio IJssel-Vecht het proces om te komen tot deze nota voortvarend is ingegaan. Diverse partners zijn geraadpleegd en landelijk loopt de regio voorop. Het verheugt ons te merken dat input van inwoners van groot belang werd geacht om te komen tot deze nota. Op 16 mei en 6 juni zijn er bijeenkomsten geweest voor adviesraden, cliëntenraden en naastbetrokkenen waar diverse aanbevelingen zijn gedaan vanuit cliëntperspectief. Veel daarvan komen in de nota terug. De verslagen met aandachtspunten zijn bij dit advies bijgevoegd.

- We adviseren om deze aandachtspunten bij de landelijke werkgroep in te brengen.

Regionale samenwerking en aansluiting lokaal

De regio beschrijft niet in de nota welke gemeenten onder de samenwerkende regio vallen.

- Voor de leesbaarheid adviseren wij om ook te beschrijven welke gemeenten wél tot de acht samenwerkende gemeenten behoren.

Lokaal is iedere gemeente verantwoordelijk voor de eigen implementatie van de verschillende taken binnen de WvGGZ.

- We adviseren om inwoners en adviesraden te betrekken bij de lokale invulling en monitoring hiervan.

Verkennd onderzoek beleggen bij team VIA

De adviesraden stemmen in met het voorstel om het verkennend onderzoek te beleggen bij team VIA. Er is op deze wijze één manier van werken voor de hele regio en de expertise die al aanwezig is wordt goed benut en kan nog verder uitbreiden. Daarnaast is team VIA onafhankelijk van aanbieders, wat vanuit cliëntperspectief heel wenselijk is. Uiteraard is samenwerking met andere partijen gewenst maar de eindverantwoordelijkheid ligt bij team VIA.

- We adviseren om deze eindverantwoordelijkheid duidelijk te beschrijven in de nota zodat niet geïnterpreteerd wordt dat deze taak uitbesteed kan worden aan aanbieders of een wijkteam.

Het meldpunt van team VIA is 24/7 bereikbaar voor niet acute/ meldingen. Zowel professionals als inwoners kunnen gebruik maken van dit meldpunt.

- We adviseren om bij inwoners bekend te maken waar, wanneer en waarvoor zij een melding kunnen doen. Geef daarbij ook aan welke consequenties volgen na een onterechte melding.

Horen

De WvGGZ schrijft voor dat, voordat een crisismaatregel (al dan niet) wordt opgelegd, de betrokkene in de gelegenheid wordt gesteld om te worden gehoord. De burgemeester speelt daarbij een rol.

- We adviseren om duidelijker te beschrijven waar de burgemeester een beslissing over neemt en wat het vervolg is wanneer iemand verplicht wordt behandeld. Beschrijf ook waarom hoor en wederhoor wordt toegepast.
- Daarnaast adviseren we om de drie vooropgestelde vragen die de burgemeester stelt, op te nemen in deze nota.

Ons inziens blijkt onvoldoende uit de nota dat de crisisdienst iets anders is dan team VIA.

- We adviseren om duidelijk te beschrijven waarom bij de crisisdienst gekozen is voor Dimence. Beschrijf daarbij wat de verbinding is tussen Dimence en de burgemeester en waarom inwoners soms te maken hebben met Team VIA en op andere momenten met Dimence.
- We adviseren dat de crisisdienst onafhankelijk dient te zijn van aanbieders zodat vervolgbehandelingen niet automatisch door Dimence worden uitgevoerd. Er zijn diverse aanbieders in de regio, dus onafhankelijkheid dient gewaarborgd te worden zodat er keuzevrijheid is en de éne aanbieder geen voorkeurspositie krijgt ten opzichte van andere aanbieders.

Samenloop Wet Zorg en Dwang

De WvGGZ richt zich alleen op mensen met psychiatrische aandoeningen. Voor mensen met een verstandelijke beperking of dementie is er de Wet zorg en dwang (WZD). De WZD en de WvGGZ vervangen samen de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) en kunnen niet los van elkaar gezien worden. Beide wetten richten zich echter op andere doelgroepen, maar hebben beiden een gedeelte waar de gemeente verantwoordelijk voor is.

- We adviseren om betrokkenheid van inwoners vroegtijdig te organiseren voor de WZD en adviesraden ruim de tijd te geven om een advies voor te bereiden.

Tijdspad regionale inbedding

In de nota staat een tijdspad opgenomen voor de regionale inbedding.

- We adviseren om in het tijdspad te verwoorden op welke wijze inwoners en adviesraden betrokken worden.
- Tevens adviseren we om het communicatieplan, onderdeel van het beleid, niet als bijlage op te nemen maar onder te brengen in de nota.

Monitoring implementatie

- We adviseren om monitoring en evaluatie van de implementatie onafhankelijk uit te voeren. Inwoners die met de WvGGZ te maken hebben gehad moet daarin uitgangspunt zijn.
- Daarnaast adviseren we om met de crisisdienst te evalueren. Dit is niet opgenomen in de nota.

Processchema's

We concluderen dat de processchema's vooral zijn gemaakt vanuit het oogpunt van professionals.

- We adviseren om in deze nota per processchema ook een schema te beschrijven voor de cliënt én een schema voor naastbetrokkenen.

Omschrijf bijvoorbeeld wat er gebeurt met de client tijdens een crisis. Wat gebeurt er met eventuele kinderen, familieleden of huisdieren. Met wie krijgen de cliënt en de naastbetrokkenen te maken? Hoe verloopt een melding vanuit cliëntperspectief. Welke rechten heeft een cliënt? Is er een advocaat beschikbaar? Naar wie wordt wel of niet teruggekoppeld wat er met een melding wordt gedaan? Op die manier wordt er vanuit het perspectief van de cliënt en de naastbetrokkenen inzichtelijk wat er gebeurt. Dit kan ook gebruikt worden in voorlichtingsmateriaal.

Onafhankelijke cliëntondersteuning

- In het processchema van de cliënt en van naastbetrokkenen adviseren wij u om onafhankelijke cliëntondersteuning op te nemen.

Mensen die te maken krijgen met de WvGGZ zijn vaak niet bij machte deze ondersteuning zelf aan te vragen. Dit wordt momenteel wel van hen verwacht. De gevolgen van de WvGGZ kunnen grote impact hebben op cliënten en naast betrokkenen. Onafhankelijke cliëntondersteuning kan in het proces van grote meerwaarde zijn.

- Wij adviseren daarom om onafhankelijke cliëntondersteuning structureel aan te bieden.

Persoonlijk plan

- Tevens adviseren we om in de nota en de processchema's op te nemen dat er (indien mogelijk) een persoonlijk plan opgesteld wordt in samenspraak met de cliënt en naastbetrokkenen. Dit kan in het eerste gesprek (Triage) aan de orde komen.

Heeft de cliënt een persoonlijk plan of lijkt het de cliënt zinvol om een persoonlijk plan te maken dan kan dat ervoor zorgen dat iemand gedurende de verplichte opname meer op vrijwillige basis sneller vrijwillige hulp accepteert. Het plan bevat onder andere een transparante beschrijving van de zorg die noodzakelijk is en de wijze waarop rekening wordt gehouden met de voorkeuren van de cliënt en/ of zijn naasten.

Ervaringsdeskundigheid

We missen in de nota de inzet van ervaringsdeskundigen. Onder ervaringsdeskundigen verstaan we iemand met ervaring als cliënt maar deze ervaring professioneel kan inzetten.

- We adviseren om ervaringsdeskundigen/ervaringswerkers in te zetten als onafhankelijke cliëntondersteuners, maar ook Wmo breed meer gebruik te maken van ervaringsdeskundigheid zowel op uitvoeringsniveau als beleidsmatig niveau om vanuit cliëntperspectief, en ook vanuit ervaringsdeskundig perspectief feedback te geven aan instellingen en gemeenten.

Begrippenlijst

- Tot slot adviseren we om een begrippenlijst toe te voegen aan de nota zodat afkortingen en begrippen eenvoudiger te begrijpen zijn en deze nota makkelijker leesbaar wordt.
- Tevens adviseren wij consistent te zijn de begrippen en daar de tekst op te corrigeren o.a. is het nu team VIA of SPV-er?

Adviesraad Sociaal
Domein Staphorst

Participatieraad Hardenberg

Adviesraad Sociaal Domein

Participatieraad
Zwolle

Participatieraad Dalfsen

Mocht ons advies u aanleiding geven tot vragen dan zijn wij graag bereid dit advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Xanter Wilhelm	voorzitter Participatieraad Dalfsen
Bert Vroon	voorzitter Participatieraad Ommen
Hanny van Geffen	voorzitter Participatieraad Hardenberg
Carel Diekerhof	voorzitter Adviesraad MO Kampen
Arie Bijl	voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Staphorst
Gé Hoogma	voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Steenwijkerland
Evert van Dijk	waarnemend voorzitter Adviesraad Sociaal Domein Zwartewaterland
Aljona Wertheim	voorzitter Participatieraad Zwolle